

2005-11-01

จามจรีรำลึก ประวัติความเป็นมางานชุดคอลประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์

เกษม จันทรน้อย

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

จันทรน้อย, เกษม (2005) "จามจรีรำลึก ประวัติความเป็นมางานชุดคอลประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์," *Jamjuree Journal*: Vol. 7: Iss. 3, Article 4.

DOI: 10.58837/CHULA.JAMJUREE.7.3.3

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree/vol7/iss3/4>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Jamjuree Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติความเป็นมางานฟุตบอล ประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์

ฟุตบอลประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์
ก่อตั้งครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.๒๔๗๗ โดย
แนวความคิดของนักศึกษาของทั้งสอง
สถาบันกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเคยเรียนอยู่โรงเรียน
เดียวกัน ได้หารือกันว่าควรจะมีการแข่ง
ขันฟุตบอลระหว่างสถาบันเพื่อเสริม
สร้างความสามัคคีระหว่างนิสิตนักศึกษา
ทั้งสองสถาบันนี้ และควรจัดให้มีขึ้นเป็น
ประจำปี ผู้ที่เป็นตัวตั้งตัวเตงที่ทราบ
มี พล.ต.ท.ต่อศักดิ์ ยมมาต
บุศย์ สิมะเสถียร ประสงค์
ชัยพรรค ประถม ชาญสัน
และ ประยูทธ สวัสดิ์สิงห์

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เคื้อเพื่อภาพจากสารนิเทศ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ริเริ่มการแข่งขันฟุตบอลประเพณีขึ้นด้วยศิษย์เก่า นักกีฬาโรงเรียนสวนกุหลาบใช้กีฬาเป็นสื่อสามัคคีระหว่างมหาวิทยาลัยเก่าแก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เมื่อแข่งกีฬาสามัคคีทั้งที่ต้องทำตนเองให้เป็นประโยชน์แก่สังคมเพราะสองมหาวิทยาลัยใช้ภาษาราชการดำเนินการ การคืนผลประโยชน์ด้วยการอุทิศตนให้สังคมด้วยความกตัญญูตเถวที่นั่น เหล่าปัญญาชนเห็นว่าวินโรคเป็นสิ่งที่ประชาชนในสมัยนั้นมีความวิตกกังวลมาก จึงหารายได้จากคนดูช่วยกันบริจาคอุทิศตนทำบุญแก่สมาคมปราบวินโรคเพื่อให้เป็นทุนรักษาแก่คนยากจน สนุกทั้งคนเล่นกีฬาและพรรคพวกเพื่อนฝูงที่ดูและร้องเชียร์พวกของตนให้ได้ชัยชนะ

การแข่งขันครั้งแรกนั้นฝ่ายธรรมศาสตร์ คือ ดร.เดือน บุนนาค เลขาธิการมธก สมัยนั้นเป็นคนรับจัดการแข่งขัน และได้ถือเป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบเนื่องกันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จะมีการดเว้นบ้างก็ในยามที่เหตุการณ์บ้านเมืองไม่อำนวยเท่านั้น นอกจากนี้ยังเป็นธรรมเนียมอีกว่ารายได้ที่เหลือจากการหักค่าใช้จ่ายแล้วจะมอบให้แก่การกุศลทุกครั้ง ดังเช่นเพื่อบำรุงสมาคมปราบวินโรคสภาอากาศไทย ช่วยเหลือผู้ประสบอัคคีภัย สมทบทุนอานันทมหิดล ฯลฯ และในระยะหลังส่วนหนึ่งนำมามอบเป็นทุนการศึกษาของนิสิตนักศึกษาทั้งสองสถาบัน

นักฟุตบอลสมัยนั้นเป็นทีมชาติหลายคน กีฬาฟุตบอลที่มาจากตะวันตกทำให้คนไทยนิยมและชื่นชมที่เหล่าปัญญาชนแสดงให้ดู ช่องว่างทางสังคมสมัยนั้นมีอัตราส่วนค่อนข้างกว้าง กิจกรรมที่หาขึ้นย่อมมีคนสนใจ ดังนั้นวิวัฒนาการกิจกรรมกีฬาเป็นสื่อได้ปรับตัวตนเองให้ทันสมัยมาจนทุกวันนี้ ทั้งนักกีฬาและคนเชียร์ตลอดจนสิ่งประกอบในกิจกรรม ย่อมที่จะมีทั้งที่เห็นดีเห็นงามตามไปด้วยและที่ต่อต้านด้วยความไม่เข้าใจเสมอ

การแข่งขันครั้งแรกนั้น วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๗๗ จัดที่สนามหลวง ท้องทุ่งพระเมรุ เก็บเงินบำรุงสมาคมปราบวินโรค นับเป็นการแข่งขันนัดพิเศษทีเดียวที่ใช้สนามที่กว้างที่สุดคือท้องทุ่งพระเมรุ หลังจากนั้นฟุตบอลประเพณีจุฬา-ธรรมศาสตร์ ก็ย้ายไปจัดที่สนามโรงเรียนสวนกุหลาบในครั้งที่ ๒-๔ พอเริ่มครั้งที่ ๕ พ.ศ. ๒๔๘๑ ก็เริ่มแข่งที่สนามศุภชลาศัยเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันการแข่งขันจะงดเว้นในช่วงที่บ้านเมืองมีเหตุการณ์ไม่อำนวย รวมแล้วเป็น ๑๑ ปี

- พ.ศ. ๒๔๘๕ ไม่มีการแข่งขันเพราะน้ำท่วมครั้งใหญ่
- พ.ศ. ๒๔๘๗-๒๔๙๑ ไม่มีการแข่งขันเพราะอยู่ในระหว่างสงคราม สถานการณ์ไม่อำนวยและเพราะเหตุขัดข้องบางประการ
- พ.ศ. ๒๔๙๔ พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๘ และ พ.ศ. ๒๕๒๐ ไม่มีการแข่งขันเพราะเหตุการณ์บ้านเมืองไม่เอื้ออำนวย

การเชียร์สมัยก่อนไม่มีรูปแบบใดนอกจากยืนวันแข่งก็ยกพวกไปดูกัน โดยไปยืนเชียร์ที่ริมสนาม เพราะไม่มีอัฒจันทร์ จุฬาฯ มักจะยึดขอบสนามขวา สวนธรรมศาสตร์อยู่ริมสนามซ้าย พอปีต่อมาจุฬาฯ วิวัฒนาการให้นิสิตหญิงโบกผ้าสีชมพู พอตอนตื่นตื่นก็ตะโกนคำว่า ชู้ต ชู้ต ชู้ต ส่วนธรรมศาสตร์มีการแจกธงสีเหลืองแดงสำหรับโบก มีหมวกหนีบทำด้วยผ้าแพรสีเหลืองแดงสำหรับสวมด้วย โดยเริ่มตั้งแถวกันตั้งแต่ถนนหน้าโดม กองเชียร์มีประมาณ ๓๐๐ คน ซึ่งเป็นการแข่งขันครั้งที่ ๓ จัดขึ้นที่โรงเรียนสวนกุหลาบ

เสื้อสำหรับกองเชียร์ทำโดยนำเสื้อขาวเก่า ๆ มาเย็บม แล้วเอาผ้าสีแดง เย็บทาบลงไปรอบตัว เดินทางไปเชียร์โดยเช่ารถเมล์ขนาดกลางประมาณ ๔-๕ คันรถ โดยมีบางส่วนไปคอยที่สนามเอง ในครั้งนั้นเชื่อว่าจำนวนคน และวิธีการจัดกองเชียร์ของจุฬาฯ นั้นกินขาดธรรมชาติเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นคนหนุ่มสาว ของธรรมชาติที่นั่นส่วนใหญ่เป็นคนที่ทำงานแล้วมา ศึกษาเพิ่มเติม ไปถึงก็ร้องเพลงเชียร์ธรรมชาติไม่ก็เพลง เพลงฮิตได้แก่มอญดูดาว และเพลงหนึ่งที่ขึ้นต้นว่า “ธรรมชาติการเมืองเหลืองแดง เข้มข้นองอาจ”

ขบวนพาเหรดเริ่มมีจริงจึงเมื่อปี ๒๔๘๑ เมื่อย้ายมาแข่งที่สนามศุภชลาศัยนับเป็นบรรยากาศใหม่ ๆ ในฟุตบอลประเพณี และการแข่งขันครั้งที่ ๑๒ ปี ๒๔๙๕ เป็นปีที่ทีมชนะเลิศจะได้ถ้วยพระราชทานจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นรางวัล ก่อนหน้านั้นไม่มีถ้วยรางวัลใด ๆ สำหรับการแข่งขันครั้งที่ ๑๐ ปี ๒๔๙๒ และครั้งที่ ๑๑ ปี ๒๔๙๓ ถ้วยชนะเลิศพระราชทานเป็นถ้วยพระราชทานของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ ๗ เป็นรางวัล

จุดเริ่มแรกแห่งการแปรอักษรภาพบนอัฒจันทร์กองเชียร์นั้น เนื่องมาจากปีนั้นบังเอิญนิสิตวิศวะฯ จุฬาฯ ซึ่งเลิกเรียนในตอนเช้ายังใช้ชุดหนีสนี้มา เงินมานั่งเชียร์เกาะกลุ่มเป็นรูป “พระเกี้ยววางตั้งอยู่บนพาน” ทั้งหมดเป็นสีน้ำเงิน และมีพื้นเป็นกองเชียร์จุฬาฯ ซึ่งใส่เสื้อสีชมพู จากนั้นก็

วิวัฒนาการมาเรื่อย ๆ

ต้นตำรับการแปรอักษรระดับโรงเรียนจากปากคำของ ดร.สุรพล สุตารา ประธานเชียร์จุฬาฯ ปี ๒๕๐๕ กล่าวว่า บิดาของท่านคือมาสเตอร์เจ็ด สุตารา แห่งโรงเรียนอัสสัมชัญ เป็นคนคิดทำตัวอักษรบนอัฒจันทร์เชียร์เป็นคนแรกในเมือง

ไทยเป็นรูปตัวอักษร อ.ส.ช.

ในระดับมหาวิทยาลัย ปี ๒๕๐๑ ได้มีการแปรอักษรเป็นคำว่า จุฬา-มธก. ภปร. ซียู และทียู โดยวิธีการใส่เสื้อยัดสีผ้าไว้ข้างใน แล้วใช้เปิดตัวอักษรเป็นตัวเขียน โดยให้ถอดเสื้อที่สวมไว้ข้างนอกออกเป็นจังหวัด จากนั้นมาทั้งสองฝ่ายก็มีการพัฒนาการแปรอักษรจากตัวอักษรเป็นภาพเหมือนเทคนิคต่าง ๆ เช่น ดัดแปลงจากโค้ดหนึ่งต่อหนึ่ง เป็นหนึ่งต่อเก้า หนึ่งต่อสิบหก และอาจถึงหนึ่งต่อเจ็ดสิบสองเช่นที่ทำกันเมื่อปี ๒๕๒๕ ที่คณะบัญชี ธรรมชาติ สำหรับใช้ในงานบาสฯ ประเพณี ในกรณีที่มีคนจำนวนน้อย เทคนิคอื่นก็มีการพัฒนาออกไปเรื่อย ๆ เช่น โค้ดปรบมือ เป็นภาพ ๒-๓ ภาพ วนไปมาด้วย ท่าปรบมือ ๔ ท่า คือปรบเข้า ปรบออก ปรบเข้าแล้วปรบลง โดยแบ่งออกเป็น ๖ จังหวัด ๑-๖

ในปัจจุบันการปรบมือยังพัฒนายิ่งขึ้นไปอีกโดยสามารถทำให้ภาพนั้นเกิดต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ ดูเป็นเรื่องราวจนจบ เช่น เป็นภาพคนวิ่ง ก็สามารถทำให้คนวิ่งจากด้านขวาสู่ด้านซ้ายได้ ภาพที่เกิดจะเป็นภาพต่อเนื่องเหมือนการดูภาพยนตร์นั่นเอง ภาพแต่ละภาพก็เหมือนฟิล์มแต่ละช่วง เคลื่อนที่ไปด้วยอาการช้า ๆ การเกิดภาพก็เหมือนกับการแปรอักษรด้วยภาพ MP คือภาพเคลื่อนที่ แต่แทนที่จะใช้กระดาษสีแปรกลับใช้มือแทน โดยท่าและจังหวะปรบมือจะต่างจากโค้ดปรบมือธรรมดา ความยากจะอยู่ที่ความพร้อมเพรียงและไม่ชักช้าจนเกินไป

แน่นอนแก่นของกิจกรรมยังคงอยู่แต่รูปลักษณ์หรือกะพืดย่อมปรับตัว
เองให้เข้ากาลสมัย นักฟุตบอลเล่นกีฬาในสนาม คนที่ไม่ได้เล่นต้องช่วยกัน
ดู ช่วยกันเชียร์ ทำอย่างไรจะดึงดูดคนเข้าดูเพื่อหารายได้นำไปให้
สาธารณะเพื่อการกุศล ดังนั้นยุทธศาสตร์การทำงานจึงแบ่งกันไปบริหาร
ประชาชนจะสนใจทั้งด้านกีฬาและด้านองค์ประกอบที่จูงใจชักชวนให้
เข้าไปสนามด้วยการบอกกล่าวให้คอยดูการแปรอักษรพิสดาร การร้อง
เพลงเชียร์ที่กระหึ่มสนาม การเดินพาเหรด แฟนซี ล้อเลียนการเมืองและ
สารพัดจะสรรหามาให้ดูสนุกสนานและได้ประเทืองสติปัญญา ก็ถือว่าบรรลุ
วัตถุประสงค์แล้ว

หากนิสิตนักศึกษารุ่นแล้วรุ่นเล่าได้เข้าใจเจตนารมณ์รุ่นพี่เมื่อ ๗๐ ปีที่
แล้ว คงตระหนักว่าพันธกิจนี้จะสานต่ออย่างไรให้เหมาะสมกับสภาพสังคม
ปัจจุบัน วิเคราะห์กิจกรรมให้ลงตัวกับสภาพแวดล้อมที่มีอยู่จะทำให้การ
เตรียมงานง่ายขึ้น ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้บริโภคข่าวสารบันเทิงเป็น
อาหารสมองได้ตามสมควร

เจ้าของงานคือศิษย์เก่าทั้งสองมหาวิทยาลัยที่ให้เงินทองข้าวของ
สนับสนุนทั้งฝ่ายกีฬาและเชียร์ ด้วยศักดิ์ศรีของศิษย์เก่าที่รักมหาวิทยาลัย
ทำให้เกิดแรงจูงใจให้การสนับสนุนมากขึ้น มากกว่าที่คณะกรรมการศิษย์
เก่าสองมหาวิทยาลัยตั้งงบประมาณให้ เราจึงเห็นการแข่งขันกันในทุกปี
ตลอดมา แต่การทำกิจกรรมสร้างสรรค์นี้มีคุณประโยชน์แก่สังคมทำให้คน
จัดงานกับประชาชนได้ทราบข่าวคราวความเคลื่อนไหวของกัน
และกันง่ายขึ้น

สมมติว่าสองมหาวิทยาลัยไม่ได้ทำอะไรเพื่อสังคมเลย
ศิษย์เก่าสองมหาวิทยาลัยคงรู้สึกผิดอยู่ในใจที่ไม่ได้ตอบแทน
สังคมที่โอบอุ้มอยู่ เพราะการตอบแทนผู้มีพระคุณแก่ตนนั้น
สามารถทำได้หลายรูปแบบ ยิ่งสมัยใหม่ก็ต้องยอมรับว่าระบบ
คุณธรรมจริยธรรมห่างหายไปมากเมื่อเปรียบเทียบกับสังคมในอดีต
เพราะสังคมที่เปลี่ยนไปเนื่องด้วยอารยธรรมและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลง
ประชากรเกิดมากขึ้น แย่งกันกิน แย่งกันใช้ ความเห็นแก่ตัวสูงขึ้น ความ
เห็นแก่ตัวเห็นแก่ได้กอบโกยเพื่อตนเองมีสูงขึ้น ทำให้ละเลยต่อการแบ่งปัน
ให้คนอื่น โดยเฉพาะคนที่เดือดร้อน ด้อยกว่าในสังคม จำเป็นที่จะต้องถม
ช่องว่างนี้ให้เต็มเพื่อให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข การสอนให้
เด็กรุ่นใหม่เข้าใจและซาบซึ้งต้องงานจิตสาธารณะนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายนักต้อง
มีกลยุทธ์มากมายที่จะให้รุ่นน้องได้ฝังรากลึกต่อจิตสาธารณะนั้น มิให้มุ่ง
แต่แสวงหากำไรหรือมุ่งการตลาดเกินไปทำให้สังคมอนาคตจะเห็นแก่ตัว
มากขึ้นและอยู่อย่างตัวใครตัวมัน ในที่สุดช่องว่างทางสังคมจะโป่งตัวออก
และสังคมจะวุ่นวายระหว่างคนมีกับคนจน คนโง่กับคนฉลาด คนที่มีชนชั้น
ทางสังคม ต่างจะอยู่กันอย่างลำบากมากขึ้น ซึ่งเรื่องเหล่านี้ประวัติศาสตร์
มนุษยชาติมีร่องรอยให้เห็นมาแล้ว การแบ่งปันหรือให้ทานแก่สังคมจึงสอน
จิตสำนึก สอนให้เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว จึงเป็นคุณสมบัติที่
บัณฑิตพึงมี กิจกรรมของฟุตบอลประเพณีกีฬา-ธรรมศาสตร์ได้วาง
แนวคิดนี้มาแต่แรก เพียงแต่ว่าคนรุ่นหลังจะสามารถทำกิจกรรมให้
สอดคล้องกับกาลปัจจุบันเช่นไรเท่านั้น

หากถามว่า ๗๐ ปีที่ผ่านมาประเทศไทยมีกระจกเงาสะท้อนผ่าน
กิจกรรมนี้อย่างไร ตอบได้ชัดเจนว่าสติปัญญาของคนที่เกี่ยวข้องได้เป็น
หลักในการนำไปสังเคราะห์ ขึ้นกับคนที่นำไปประยุกต์ ทั้งรูปธรรมและนาม
ธรรม เป็นแม่แบบให้นักเรียน ศิษย์เก่าสถาบันต่าง ๆ นำไปใช้ต่อ เป็นการ
ประชาสัมพันธ์ตนเองให้ประชาชนรู้จักและสนับสนุนให้เกิดความมั่งคั่ง
ลดช่องว่างทางสังคมไปได้มากที่สุด

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เขียนมีส่วนร่วมงานฟุตบอลประเพณีมาตั้งแต่ปี ๒๕๐๙ ทั้งในฐานะตัวละครที่ถูกกำกับและเป็นกรรมการกำกับเสียเอง ยอมรับว่ามีมิตรภาพตรงนี้ดีมาก ให้ความรู้สึกเรียนรู้นิสัยใจคอเพื่อนต่างมหาวิทยาลัยและทำให้เชื่อมโยงการทำงานในอาชีพได้สะดวกขึ้น โยสัมพันธ์นี้เชื่อว่าคนรุ่นใหม่ได้ประโยชน์สูงสุด รู้เขารู้เรา มองโลกทัศน์กว้างขึ้นและสร้างจิตใจให้เห็นแก่ส่วนรวมที่ส่งผลไปถึงผลประโยชน์ของชาติด้วย

ฝากคนรุ่นใหม่ว่าแก่นของงานต้องรักษา ส่วนกระพี้มันปรับได้ตามสภาพการณ์สังคม สิ่งแวดล้อม อุณหภูมิของสังคมจะทำให้บัณฑิตนักศึกษาปรับตัวเองได้ใช้กิจกรรมกีฬาเป็นสื่อสัมพันธ์ที่ดี ถมช่องว่างทางสังคมสิ่งใดไม่สามารถนำออกมาใช้ได้ก็ให้เก็บรักษาไว้ วันข้างหน้าอาจสามารถนำกลับมาใช้ได้อีก นวัตกรรมสิ่งใหม่เสริมใช้ได้ให้เหมาะสมและทำกิจกรรมให้สอดคล้องตามความต้องการของสังคม แต่ต้องให้สติ ไม่หลงไปกับกระแสที่ทำให้ประชาชนเสียเปรียบเพราะสังคมวัตถุนิยมแรงขึ้นทุกวัน ในฐานะปัญญาชนต้องชี้แนะสังคม ไม่ใช่ตามสังคม เพราะปัญญาชนคือผู้ใช้สติปัญญา ดังนั้นทำกิจกรรมฟุตบอลประเพณีให้ประโยชน์ปัญญา ให้เป็นแบบอย่างที่ดี แม้จะแพ่งไปบ้างให้ถือเสียว่าเป็นบทเรียนในช่วงชีวิตที่ได้สัมผัส ประสบการณ์นี้จะติดตัวไปจนตาย

ผู้เขียนทำงานในฐานะกรรมการสมาคมนิสิตเก่าจุฬาฯ ต่อเนื่องกันมา ๓๒ ปี นับว่ายาวนานพอสมควร อยากเห็นความเข้มแข็งของคณะ

กรรมการสามัคคีในการปรองดองและช่วยน้อง ๆ ให้สามารถทำงานด้วยความสุขกายสุขใจ ไม่เครียด ใช้โอกาสสร้างสรรค์งานให้ได้ตามความคิดฝัน ผลสำเร็จจะตกไปที่ประชาชนได้ประโยชน์เพราะความเสียสละของพวกเรา

ทำฟุตบอลประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์ให้เจริญรุ่งเรืองตลอดไป ทำความเข้าใจให้คนต่อต้านได้เข้าใจ ไม่ลำเอียงที่จะวินิจฉัยเพราะหวั่นขโมย เพราะเหรียญนั้นมีสองด้าน ย่อมมีทั้งดีและด้อย ทำอย่างไรจะให้กิจกรรมนี้ยั่งยืนถาวรจนถึงรุ่นลูกรุ่นหลานอีกหลายชั่วอายุคนตลอดไป

ศูนย์พัฒนกิจและนิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

